

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Datacentrum

Technische toelichting bij recidivemetingen 2010-2022

Technische toelichting bij recidivemetingen 2010-2022

S. Verweij
N. Tollenaar
M.L. Berghuis

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van [WODC Repository](#).

Inhoud

	Afkortingen	5
	Technische toelichting bij recidivemetingen 2010-2022	6
1	Databronnen	7
1.1	Privacy	8
2	Onderzoeksgroepen	9
2.1	Schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen	10
2.2	Ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen	10
2.3	Ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen	11
3	Operationalisering en berekening van recidive	14
3.1	Operationalisering recidive	14
3.2	Berekenen recidiveprevalentie	15
3.3	Berekenen recidivefrequentie	15
	Literatuur	17
Bijlage 1	Achtergrondkenmerken van schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen	18
Bijlage 2	Achtergrondkenmerken van ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen	22
Bijlage 3	Achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen	27

Afkortingen

3RO	Drie reclasseringsorganisaties
AVG	Algemene Verordening gegevensbescherming
BOPZ	Bijzondere opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
DPIA	Data Protection Impact Assessments
IRIS	Integraal Reclassering Informatiesysteem
ISD	Maatregel Inrichting Stelselmatige Daders
JDS	Justitieel Documentatiesysteem
JJI	Justitiële jeugdinrichting
Justid	Justitiële Informatiedienst
JVS	Jeugdvolgsysteem
LdH	Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering
OBJD	Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie
OM	Openbaar Ministerie
PI	Penitentiaire inrichting
PIJ	Maatregel plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen
RN	Reclassering Nederland
SJDS	Versleuteld JDS-nummer
SKN	Strafrechtketennummer
SVG	Stichting Verslavingsreclassering GGZ
tbs	terbeschikkingstelling
TUL	tenuitvoerlegging
TULP-GW	TenUitvoerLegging straffen en maatregelen in Penitentiaire inrichting
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum
ZM	zittende magistratuur (rechters)

Technische toelichting bij recidivemetingen 2010-2022

Sinds 2005 berekent het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC), conform een toezegging aan de Tweede Kamer, periodiek de recidive van verschillende groepen personen die met justitie in aanraking zijn gekomen. Aangezien een groot deel van de criminaliteit in Nederland gepleegd wordt door personen die al eerder met justitie in aanraking zijn gekomen (Verweij et al., 2021), wordt het van belang geacht om de maatschappij te informeren over de trend in recidive over de tijd. Dit zegt immers ook wat over de ontwikkeling van de (geregistreerde) criminaliteit in Nederland.

Om deze trends in kaart te brengen zijn recidivemetingen over de periode 2010 tot en met 2022 uitgevoerd. Het betreffen recidivemetingen onder alle volwassenen en jeugdigen die in de periode 2010-2019 schuldig zijn verklaard,¹ alle volwassenen en jeugdigen die in de periode 2010-2019 zijn uitgestroomd uit respectievelijk een penitentiaire inrichting of justitiële jeugdinrichting, en volwassenen die in de periode 2012-2019 een werkstraf of toezicht hebben afgerond. Er is tot juli 2022 gekeken of men een nieuw delict in Nederland heeft gepleegd dat leidde tot een afdoening door het Openbaar Ministerie (OM) of een veroordeling van de rechter. De resultaten van deze recidivemetingen zijn gepubliceerd in drie factsheets. Ter aanvulling op die factsheets wordt in deze technische toelichting ingegaan op de gebruikte databronnen, de wijze waarop omgegaan wordt met privacygevoelige gegevens, de onderzoeksgroepen, en de operationalisering en berekening van recidive.

---

¹ Het gaat om personen die zijn vervolgd voor een misdrijf en waarbij de strafzaak is afgedaan door het OM met een transactie, een beleidssepot of een strafbeschikking, of waarbij de rechter een straf of maatregel heeft opgelegd.

1 Databronnen

Voor de recidivemetingen zijn verschillende databronnen, afkomstig van verschillende organisaties, met elkaar gecombineerd. Hieronder volgt een korte beschrijving van de databronnen die gebruikt worden.

De eerste databron betreft gegevens uit de Onderzoeks- en Beleidsdatabase Justitiële Documentatie (OBJD). De OBJD is een gepseudonimiseerde versie van het Justitiële Documentatiesysteem (JDS), het wettelijke registratiesysteem van de afdoeningen van strafzaken, dat wordt beheerd door de Justitiële Informatiedienst (Justid) en is opgezet ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek. Het JDS geeft voor alle (rechts)personen die met justitie in aanraking zijn gekomen een overzicht van strafzaken in Nederland waarin zij als verdachte vervolgd werden. Het gebruik van deze bron impliceert dat alleen de criminaliteit die onder de aandacht komt van het OM met het onderzoek in kaart wordt gebracht. Delicten en personen die niet worden opgespoord en niet aan het OM worden doorgegeven, blijven buiten beschouwing. Dit geldt eveneens voor de recidive: alleen recidivedelicten die zijn opgespoord en worden vervolgd door het OM worden in kaart gebracht. In de OBJD is bij elke strafzaak geregistreerd wanneer en bij welk parket de zaak werd aangemeld, om welke strafbare feiten het ging, en hoe en door welke instantie de zaak is afgedaan. De OBJD kent, in tegenstelling tot het JDS, geen schoning van oudere strafzaken door verjaring.

De tweede databron betreft de registratiesystemen van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Het betreffen gegevens uit de systemen TenUitvoerLegging straffen en maatregelen in Penitentiare inrichting Gevangeniswezen (TULP-GW) en het jeugdvolg-systeem (JVS). In deze systemen registreert de DJI de periode van insluiting van personen in een penitentiare inrichting (PI) en justitiële jeugdinrichting (JJI). Van elke persoon die in een PI of JJI verbleef, is de datum van in- en uitstroom geregistreerd. Ook het gedeelte van de detentie dat men doorbracht in een politiecel of in voorlopige hechtenis wordt bijgehouden. De registratiesystemen van de DJI bevatten verder informatie over de parketnummers² van de strafzaak waarvoor iemand vast zat, de strafrechtelijke titel van het verblijf in detentie en het detentieregime.

De derde databron betreft het Integraal Reclassering Informatiesysteem (IRIS) verstrekt door de drie reclasseringsorganisaties (3RO). In IRIS staan alle werkstraf- en toezichtopdrachten geregistreerd die door of namens de Reclassering Nederland (RN), de Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) of het Leger des Heils Jeugdzorg & Reclassering (LdH) worden uitgevoerd. Van elke opdracht wordt geregistreerd wanneer deze begint en eindigt. Het IRIS bevat verder onder andere informatie over de strafrechtelijke titel, het parketnummer van de strafzaak waarvoor het toezicht of de werkstraf is opgelegd en de wijze waarop het toezicht of de werkstraf beëindigd is (afgerond na de vooraf bepaalde termijn versus een positieve of negatieve voortijdige beëindiging).

---

² Het nummer dat een strafzaak krijgt bij registratie door het OM.

1.1 Privacy

Bij de opslag en verwerking van de gegevens uit de hierboven genoemde databronnen houden wij ons aan de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG). Voorafgaand aan de recidivemetingen zijn *Data Protection Impact Assessments* (DPIA's) uitgevoerd waarin de voorgenomen gegevensverwerkingen in detail worden beschreven en de rechtmatigheid ervan wordt aangetoond. Verder worden de risico's van de opslag en verwerkingen voor de (privacy van de) betrokkenen beschreven en geëvalueerd, en wordt een inventarisatie gemaakt van de maatregelen die (zullen) worden getroffen om deze risico's te voorkomen of minimaliseren. De volgende maatregelen zijn genomen om de privacy van betrokkenen in de recidivemetingen zo goed mogelijk te waarborgen. Alle databestanden worden beveiligd naar het WODC verstuurd. In het geval van de OBJD data betreft dit een beveiligde dataoverdracht direct van een server van Justid naar een server van het WODC. De bestanden van de DJI en de 3RO worden middels een beveiligde bestandenpostbus verstuurd. De databestanden die het WODC ontvangt, worden meteen na binnenkomst gepseudonimiseerd zodat de meest privacygevoelige gegevens niet meer herleidbaar zijn tot personen. Dit betekent dat parketnummers en identificatienummers, zoals het jds-nummer, het strafrechtketennummer (SKN) en het cliëntnummer van de 3RO, versleuteld worden. Het pseudonimiseren wordt uitgevoerd door de databeheerders van het WODC. Bij de versleutelde persoonsgegevens die zijn verstrekt door de DJI en de 3RO is een SJDS-nummer (dat is een versleuteld jds-nummer) gezocht, zodat een koppeling tussen de data van diverse organisaties gemaakt kon worden. De gepseudonimiseerde databestanden worden opgeslagen op een afgeschermd deel van het netwerk van het ministerie van Justitie en Veiligheid en zijn via een persoonlijke gebruikersnaam en wachtwoord alleen toegankelijk voor onderzoekers van de kennislijn Straffen en Maatregelen waarbinnen het recidiveonderzoek is uitgevoerd.

2 Onderzoeksgroepen

De recidivemetingen hebben betrekking op verschillende groepen personen die in aanraking zijn gekomen met justitie. In box 2.1 staan de definities van de onderzoeksgroepen beschreven.³ Ten eerste wordt gekeken naar alle schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen van wie in de periode 2010 tot en met 2019 een strafzaak is afgedaan met een geldige afdoening. De onderzoeksgroep ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen bestaat uit personen die in de periode 2010 tot en met 2019 zijn uitgestroomd uit respectievelijk een PI of JJI. De ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen zijn personen die in de periode 2012 tot en met 2019 een werkstraf of toezicht hebben afgerond.⁴ Hieronder volgt een nadere beschrijving van hoe deze onderzoeksgroepen zijn samengesteld.

Box 2.1 Definities onderzoeksgroepen

Schuldig verklaarde volwassenen	Personen met een strafzaak naar aanleiding van een misdrijf, afgedaan via het volwassenenstrafrecht.
Schuldig verklaarde jeugdigen	Personen met een strafzaak naar aanleiding van een misdrijf, afgedaan via het jeugdstrafrecht.
Ex-gedetineerde volwassenen	Personen die werden ontslagen uit een penitentiaire inrichting met uitzondering van 1) degenen die uitstroonden uit vreemdelingenbewaring, 2) zij die wachtten op uitzetting en 3) passanten (personen die na detentie doorstromen naar een inrichting vanwege een BOPZ- of tbs-maatregel).
Ex-gedetineerde jeugdigen	Personen uitgestroomd uit een justitiële jeugd-inrichting, opgenomen op strafrechtelijke titel met uitzondering van passanten (personen die na detentie doorstromen naar een inrichting vanwege een PIJ-maatregel).
Ex-werkgestrafte volwassenen	Meerderjarigen die een werkstraf onder begeleiding van of namens één van de reclasseringsinstellingen voor volwassenen hebben beëindigd.
Ex-ondertoezichtgestelde volwassenen	Meerderjarigen die een periode onder toezicht stonden bij één van de reclasseringsinstellingen voor volwassenen.

³ Deze onderzoeksgroepen overlappen deels met elkaar; dezelfde persoon kan tot verschillende onderzoeksgroepen behoren. Bijvoorbeeld, een deel van de schuldig verklaarde jeugdigen wordt veroordeeld tot jeugddetentie en zal daarom ook tot de onderzoeksgroep ex-gedetineerde jeugdigen gerekend worden. Andersom geldt dat de meeste ex-gedetineerde jeugdigen veroordeeld zijn voor een misdrijf (uitgezonderd ex-gedetineerden jeugdigen die in voorlopige hechtenis verbleven maar uiteindelijk zijn vrijgesproken), vandaar dat zij deels ook voorkomen in de totale groep schuldig verklaarde jeugdigen.

⁴ Ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen worden pas vanaf 2012 gevolgd omdat de datakwaliteit van de jaren 2010 en 2011 ter discussie staat. Er zijn aanwijzingen dat hetzij de start of het einde van de werkstraf of het toezicht niet goed geregistreerd is. De recidive van deze cohorten kan dan ook niet nauwkeurig genoeg worden bepaald.

2.1 Schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen

De onderzoeksgroep schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen heeft betrekking op personen die door het OM zijn vervolgd naar aanleiding van een misdrijf⁵ en schuldig zijn bevonden, waarbij de strafzaak in de periode van 2010 tot en met 2019 is afgedaan met een transactie, een beleidssepot⁶, een strafbeschikking of een straf of maatregel opgelegd door de rechter. Er wordt onderscheid gemaakt tussen personen die volgens het volwassenenstrafrecht worden berecht, de volwassenen, en personen die volgens het jeugdstrafrecht worden berecht, de jeugdigen.

Voor het maken van het onderscheid tussen jeugdigen en volwassenen die schuldig verklaard zijn en het samenstellen van de gegevensbestanden zijn de volgende keuzes gemaakt, waarbij een eerdergenoemde conditie prevaleert boven de latere:

- Als de indicator kinderstrafrecht in de OBJD op 'ja' staat, betreft het een zaak van een jeugdige, als hij op 'nee' staat is het een zaak volgens het volwassenenstrafrecht.
- Personen veroordeeld door de kinderrechter worden ingedeeld bij schuldig verklaarde jeugdigen (het forum betreft kinderrechter).
- Als een sanctie is opgelegd die alleen aan volwassenen kan worden opgelegd (bijvoorbeeld een (on)voorwaardelijke gevangenisstraf), dan betreft het een zaak van een volwassene. Als een sanctie is opgelegd die alleen aan jeugdigen kan worden opgelegd (bijvoorbeeld jeugddetentie), dan betreft het een zaak van jeugdige.
- Als iemand op de pleegdatum van een van de feiten in een zaak minderjarig is, dan betreft het een schuldig verklaarde jeugdige.

De hierboven besproken keuzes zorgen ervoor dat minderjarigen die worden vervolgd volgens het volwassenenstrafrecht tot de schuldig verklaarde volwassenen worden gerekend en andersom dat meerderjarigen worden vervolgd volgens het jeugdstrafrecht tot de schuldig verklaarde jeugdigen worden gerekend. Met de invoering van het adolescentenstrafrecht in 2014 is deze laatste groep toegenomen over de tijd (zie Beerhuizen & Van der Laan, 2018, p. 82).

In bijlage 1 worden de achtergrondkenmerken van de schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen beschreven per jaar waarin de uitgangsstrafzaak is afgedaan door het OM of de zittende magistratuur (ZM).

2.2 Ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen

De onderzoeksgroepen ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen bestaan uit personen die in de periode 2010 tot en met 2019 vrij zijn gekomen na een verblijf in een PI of een JJI. Verblijven in verschillende inrichtingen die qua datum direct op elkaar aansluiten worden samengenomen tot één verblijf.⁷ Ook detenties die zijn opgelegd naar aanleiding van dezelfde strafzaak of dezelfde combinatie van strafzaken worden samengevoegd. Een persoon kan slechts één keer per uitstroomjaar in de

⁵ Het betreft alleen rechtbankzaken. Kantonzaken (die gaan om overtredingen) worden niet meegeteld.

⁶ Een beleidssepot is een beslissing van het OM, waarbij het afziet van vervolging van een strafbaar feit op grond van het algemeen belang. Strafrechtelijke vervolging is in dit geval dus wel mogelijk, maar wordt niet wenselijk geacht, bijvoorbeeld vanwege de geringe betekenis van het feit, de gezondheidstoestand van de verdachte of omdat anders dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert of gewenst is.

⁷ Verblijven waarvan onbekend is wanneer de detentie is gestart, kunnen niet gekoppeld worden aan eventuele andere verblijven van dezelfde persoon. Deze verblijven worden daarom verwijderd.

onderzoeksgroep worden opgenomen. Er is voor gekozen om van de personen die meerdere keren vrijkomen in een uitstroomjaar alleen de eerste detentieperiode te selecteren.

In de onderzoeksgroepen ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen zitten overigens niet alleen veroordeelde personen: ook personen die opgesloten zaten in een PI of JJI maar die niet schuldig zijn bevonden, of die vanwege het niet betalen van een geldboete in de PI verbleven (een zogenoemde tenuitvoerlegging of TUL), worden meegenomen in de onderzoeksgroep.⁸

Voor de onderzoeksgroepen ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen gelden de volgende in- en exclusiecriteria:

- De detentieperiode van personen moet zijn afgelopen. Dit betekent dat verblijven zonder uitstroomdatum worden verwijderd, omdat dit in de meeste gevallen impliceert dat een persoon nog in detentie verblijft.
- In de onderzoeksgroep ex-gedetineerde volwassenen worden passanten (personen die na detentie doorstromen naar een inrichting vanwege een BOPZ-, tbs- of PIJ-maatregel) en vreemdelingen, illegalen of personen met een onbekende verblijfstatus niet meegenomen, omdat deze personen niet uitstromen naar de vrije (Nederlandse) maatschappij.
- Een persoon mag nog niet overleden zijn voor of op de datum van uitstroom.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere redenen waarom bepaalde personen niet in de onderzoeksgroepen zijn opgenomen:

- Alleen personen van wie een geldig SJDS-nummer⁹ is gevonden, kunnen worden meegenomen in de onderzoeksgroep.¹⁰ Het is anders niet mogelijk om een koppeling te maken met de OBJD-gegevens.
- Personen die na het verblijf in een PI of JJI nog vier volledige jaren¹¹ in een PI of JJI verbleven, worden uit de onderzoeksgroep verwijderd.¹² Deze personen hebben immers een veel kleinere kans om te recidiveren.

In bijlage 2 worden de achtergrondkenmerken van de ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen beschreven per jaar waarin men is uitgestroomd uit respectievelijk de PI of JJI.

2.3 Ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

De onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen bestaan uit personen van wie in de periode 2012 tot en met 2019 een werkstraf of toezicht is beëindigd.¹³ Werkstraf- of toezichtsopdrachten die met elkaar in de tijd overlappen worden samengenomen tot één werkstraf- of toezichtstraject. Werkstraffen of toezichten worden samengevoegd indien deze zijn opgelegd naar aanleiding van

⁸ In strikte zin is er voor personen die niet wegens een veroordeling in de gevangenis verbleven dus ook niet altijd sprake van recidive (het opnieuw plegen van een delict). Echter, aangezien de meeste personen die uit detentie stromen wel zijn veroordeeld voor een misdrijf én uit eerdere recidivemetingen bekend is dat de meerderheid van de ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen geen *first offenders* zijn, gaat de term recidive voor het merendeel van de onderzoeksgroep wel op.

⁹ Dit is het versleutelde identificerende nummer van een persoon in de OBJD.

¹⁰ Dit betekent dat van de ex-gedetineerde volwassenen 1.109 personen niet konden worden meegenomen in het onderzoek. Voor de ex-gedetineerde jeugdigen waren dit 88 personen.

¹¹ Er is specifiek gekeken naar een periode van vier jaar omdat de frequentie per jaar zonder detentie over een periode van vier jaar berekend wordt.

¹² Dit betreft 94 ex-gedetineerde volwassenen en 18 ex-gedetineerde jeugdigen.

¹³ Dit kan ook een voortijdige negatieve of positieve beëindiging betreffen.

dezelfde strafzaak(combinatie). Het gaat dan vaak om werkstraffen of toezichten die in eerste instantie niet werden voltooid en waarvoor men later een herkansing kreeg. Een persoon kan verder slechts één keer per uitstroomjaar in de onderzoeksgroep ex-werkgestrafte volwassenen worden opgenomen. Hetzelfde geldt voor de onderzoeksgroep ex-ondertoezichtgestelde volwassenen. Bij personen die binnen één jaar meerdere toezicht- of werkstraftrajecten beëindigen, wordt alleen de eerste werkstraf of toezicht geselecteerd.

In de onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen zitten niet alleen personen die louter een werkstraf kregen opgelegd of die alleen onder toezicht stonden. Het is mogelijk dat de werkstraf is gecombineerd met een andere (onvoorwaardelijke) sanctie zoals een vrijheidsstraf of geldboete. Toezicht is geen op zichzelf staande sanctie, maar is vaak een onderdeel van een (deels) voorwaardelijke sanctie of van detentiefasering (zoals de voorwaardelijke invrijheidsstelling of een penitentiair programma; zie voor meer informatie: Verweij & Weijters, 2020). Het is dus waarschijnlijk dat een substantieel deel van de ex-ondertoezichtgestelde volwassenen voor de start van het toezicht in detentie heeft verbleven.

Voor de onderzoeksgroepen ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen gelden de volgende in- en exclusiecriteria:

- Een persoon moet daadwerkelijk gestart zijn met een werkstraf of toezicht. Dat betekent dat personen van wie het toezicht of de werkstraf volgens de registratie niet is gestart buiten beschouwing worden gelaten. Hetzelfde geldt voor werkstraffen waarbij slechts een intakegesprek is geweest maar die niet daadwerkelijk gestart zijn. Toezichtopdrachten waarbij geen eerste *face-to-face* contact staat geregistreerd worden ook niet meegenomen. Verder worden toezichtopdrachten waarvan de begindatum hetzelfde is als de einddatum als niet gestart beschouwd.
- Voor de groep ex-ondertoezichtgestelde volwassenen worden alleen personen meegenomen die onder toezicht stonden bij de 3RO. Toezichtopdrachten waarbij de persoon onder de verantwoordelijkheid van een andere organisatie dan de 3RO viel en waarbij de 3RO slechts elektronisch toezicht hield, worden niet meegenomen omdat dit voornamelijk zeer korte periodes van inzet van de 3RO betreffen zonder de gebruikelijke voorwaarden en/of begeleiding die bij een ondertoezichtstelling hoort.
- Een persoon mag niet overleden zijn voor of op de datum van het einde van de werkstraf of toezicht.

Daarnaast is er nog een aantal andere redenen waarom bepaalde personen niet in de onderzoeksgroepen zijn opgenomen:

- Alleen personen van wie een geldig SJDS-nummer is gevonden, worden meegenomen in de onderzoeksgroep. Het is anders niet mogelijk om een koppeling te maken met de OBJD.¹⁴
- Personen die na de afronding van de werkstraf of het toezicht nog vier volledige jaren in een JJI of PI verbleven, worden uit de onderzoeksgroep verwijderd.¹⁵ Deze personen hebben immers een veel kleinere kans om te recidiveren.

---

¹⁴ Dit betekent dat van de ex-werkgestrafte volwassenen 45 personen niet konden worden meegenomen in het onderzoek. Voor de ex-ondertoezichtgestelde volwassenen waren dit 79 personen.

¹⁵ Hierdoor vallen 32 ex-werkgestrafte volwassenen en 160 ex-ondertoezichtgestelde volwassenen buiten de onderzoeksgroep.

In bijlage 3 worden de achtergrondkenmerken van de ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen beschreven per jaar dat respectievelijk de werkstraf of het toezicht werd beëindigd.

3 Operationalisering en berekening van recidive

Het WODC hanteert een standaardmethode voor recidivemetingen. Daarin wordt recidive bepaald op basis van OBJD-gegevens. Op de WODC-site is een brochure (Wartna, Blom & Tollenaar, 2011) te vinden waarin toegelicht wordt hoe de zaak- en delictgegevens uit de OBJD worden verwerkt om tot een beschrijving van recidive te komen. Beschreven wordt onder andere hoe wetsartikelen van strafbare feiten worden omgezet naar delicttypen, hoe de afdoeningsinformatie wordt ingedeeld en welke datumvelden worden gebruikt om de strafzaken in de juiste volgorde te zetten. We gaan hieronder in op de operationalisering van recidive en de berekening van de recidiveprevalentie en recidivefrequentie voor de huidige meting.

3.1 Operationalisering recidive

In de huidige recidivemeting is gekeken naar algemene recidive. Algemene recidive wordt gedefinieerd als nieuwe strafzaken naar aanleiding van enig misdrijf, ongeacht de aard en ernst van de gepleegde delicten. Strafzaken kunnen betrekking hebben op meerdere strafbare feiten. Met strafzaken worden zaken bedoeld die zijn geëindigd in ofwel een schuldigverklaring door de rechter dan wel afdoening door het OM (inclusief beleidssepots, maar exclusief vrijspraak, ontslag van rechtsvervolging, technische sepots en andere technische beslissingen) én zaken die nog niet (onherroepelijk) zijn afgedaan. Voor het laatste is gekozen omdat bekend is dat meer dan 90% van de strafrechtelijke vervolgingen door de rechter eindigt in een schuldigverklaring (Vink & Diephuis, 2020). In de recidivemeting wordt alleen gekeken naar misdrijven en niet naar overtredingen. Dit in eerste plaats omdat de recidivemonitor voortbouwde op eerdere WODC-onderzoeken waarin deze keuze al gemaakt was (Wartna, 2009), maar ook omdat de geregistreerde overtredingen voor 90% uit verkeersovertredingen bestaat, waarvan 60% een snelheidsovertreding is en dit een scheef beeld van recidive zou geven. Bovendien is in de OBJD slechts een selectie van alle overtredingen opgenomen.¹⁶

Het startmoment van de recidivemeting verschilt per onderzoeksgroep. Voor schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen wordt gerekend vanaf het moment van de inschrijving van de strafzaak die door het OM werd afgedaan of waarvoor men veroordeeld is. Voor ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen geldt de datum waarop ze vrijkomen uit detentie als startdatum voor de recidivemeting. Delicten gepleegd tijdens (proef)verlof worden dus niet meegeteld, aangezien op dat moment de detentie formeel nog niet is afgelopen. Ex-werkgestrafte en ex-ondertoezicht-gestelde volwassenen worden gevolgd vanaf het moment dat respectievelijk de werkstraf of het toezicht beëindigd is. Strafzaken naar aanleiding van delicten die gepleegd worden tijdens de werkstraf of het toezicht worden dus niet meegeteld.

Het moment waarop geteld wordt of iemand heeft gerecidiveerd, is wel voor alle onderzoeksgroepen hetzelfde. Dat is namelijk de vroegste pleegdatum van het/de delict(en) in een strafzaak dat leidt tot een nieuwe afdoening door het OM of straf

¹⁶ Alleen de overtredingen waarvan in de wet staat beschreven dat bij herhaling een zwaardere sanctie volgt, worden bijgehouden. De overtredingen waarbij een geldboete is opgelegd van minder dan € 100 ontbreken (Justitiële Informatiedienst, 2009). In de huidige tijd gaat het om strafbeschikkingen van minder dan € 130.

van de rechtbank. Op het moment dat er sprake is van overlijden stopt de observatie-termijn.

3.2 Berekenen recidiveprevalentie

In de recidivemeting is ten eerste gekeken naar de tweejarige algemene recidiveprevalentie. Dit is het percentage personen van de onderzoeksgroep dat binnen twee jaar een nieuw delict heeft gepleegd dat leidde tot een nieuwe strafzaak. De recidiveprevalentie is berekend met behulp van survivalanalyse (Kaplan-Meier procedure; Kaplan & Meier, 1958). Dit wil zeggen dat in de berekening van het tweejarige recidivepercentage de informatie van nog niet gerecidiveerde personen die niet de volledige twee jaar konden worden gevolgd, worden benut tot die kortere tijd maar daarna worden beschouwd alsof zij nog hadden kunnen recidiveren als er langer gemeten was. Dit worden gecensureerde observaties genoemd. Daarnaast is er voor gekozen om observaties te censureren op het overlijdensmoment, wanneer zijn een bekende overlijdensdatum hebben in de OBJD.¹⁷

Specifiek voor de onderzoeksgroep schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen is de recidiveprevalentie gecorrigeerd voor de tijd die men naar aanleiding van de uitgangszaak in detentie verbleef waardoor recidive niet mogelijk was. Dit is gedaan door de geschatte detentieduur af te halen van de tijd tot aan de eerste recidivestrafzaak of einde observatieduur.¹⁸ Deze geschatte detentieduur wordt gebaseerd op de onvoorwaardelijke vonnisduur van de vrijheidsstraf(fen) minus de hoogte van de (verwachte) voorwaardelijke invrijheidsstelling, die in hoogte afhankelijk is van de duur van de vrijheidsstraf.¹⁹ Voor de overige onderzoeksgroepen was deze correctie niet nodig; de recidivemeting bij deze groepen begint sowieso pas als detentie die werd opgelegd in het kader van de uitgangszaak is afgelopen.

De recidiveprevalentie wordt niet gecorrigeerd voor eventuele vervolgdetenties (i.e., detenties die plaatsvinden na de detentie in het kader van de uitgangszaak). Over het algemeen worden dergelijke detenties voorafgegaan door recidive en daarom beïnvloeden deze detenties de tijd tot aan het eerste recidivedelict (en dus de recidiveprevalentie) niet.

3.3 Berekenen recidivefrequentie

De recidivefrequentie is gedefinieerd als het aantal strafzaken per jaar per recidivist in een periode waarin men op vrije voeten (*at risk*) is (i.e. de *exposure*tijd). Met de tijd dat iemand gedetineerd zit, wordt dus rekening gehouden.²⁰

¹⁷ Dit doen we omdat de overlijdensdatum niet gevuld is voor personen die geschoond waren op het moment dat ze in de OBJD werden opgenomen omdat al hun strafzaken volgens de geldende verjaringstermijnen verstreken zijn.

¹⁸ Omdat bij deze groep niet bekend is wanneer de detentie precies gestart en geëindigd is, hebben we ervoor gekozen deze benadering te gebruiken.

¹⁹ Tot 1 juli 2008: Tot en met zes maanden, geen vervroegde invrijheidsstelling; van zes maanden tot en met één jaar: het eerste half jaar volledig plus een derde van de rest van het vonnis; langer dan één jaar: twee derde maal de vonnisduur. Vanaf 1 juli 2008: tot en met één jaar geen voorwaardelijke invrijheidsstelling; van één tot en met twee jaar: het eerste jaar volledig plus een derde van de rest van het vonnis; langer dan twee jaar: twee derde maal de duur van het vonnis.

²⁰ De correctie voor incapacitatie is mogelijk doordat detentiegoegevens over verblijf in een PI of JJI gekoppeld kunnen worden aan de recidivegegevens. Hierbij moet er wel rekening mee worden gehouden dat extramurale gedeeltes waarbij iemand nog wel onder de verantwoordelijkheid van de DJI staat maar niet meer in de gevangenis zit, worden geteld als insluitingstijd. Wij houden geen rekening met andere soorten

Uit het onderzoek van Tollenaar (2018) bleek dat om een stabiele voorspelling te kunnen geven van de recidivefrequentie van schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen het nodig is om een follow-uptijd van *vier jaar* te hanteren. Een periode korter dan dit kan ervoor zorgen dat in de data te veel blootstellingsperioden voorkomen die zeer kort zouden zijn. Dit betreft personen die lange tijd in detentie hebben verbleven. In dit rapport wordt daarom gekeken naar het aantal strafzaken binnen een periode van vier jaar en vervolgens wordt de frequentie per jaar zonder detentie berekend. Dit heeft tot gevolg dat de trend in deze uitkomstmaat voor een kortere periode dan de tweejarige recidiveprevalentie kan worden bekeken; in de recidivemeting wordt alleen gekeken naar de frequentie per jaar zonder detentie in de jaren 2010 tot en met 2017.

Bij het berekenen van de frequentie geldt een aanvullend selectie criterium. Alleen personen die minimaal een maand *at risk* (oftewel, niet-gedetineerd) zijn, kunnen worden meegenomen. Op deze manier worden personen die zich maar korte tijd in vrijheid hebben bevonden, maar in die tijd wel meerdere delicten hebben gepleegd buiten beschouwing gelaten. Deze uitbijtende waarden kunnen anders disproportioneel veel invloed hebben op de resultaten. Voor individuen met een dergelijke korte tijd in vrijheid kan geen goede inschatting worden gegeven van de frequentie *per jaar*.

---

verblijven, zoals het verblijf in een (psychiatrisch) ziekenhuis of verslavingskliniek, omdat we geen beschikking hebben over dergelijke medische gegevens. Dit soort verblijven kunnen er ook voor zorgen dat iemand minder in staat is om misdrijven te plegen.

Literatuur

- Beerthuizen, M. G. C. J., & Van der Laan, A.M. (2018). Sancties opgelegd aan jeugdigen. In A.M. Van der Laan & M.G.C.J. Beerthuizen (red.), *Monitor Jeugdcriminaliteit 2017: Ontwikkelingen in de geregistreeerde jeugdcriminaliteit in de jaren 2000 tot 2017* (pp. 69-85). WODC. Cahier 2018-1.
- Justitiële Informatiedienst (2009). *Justitieel Documentatie Systeem (JDS)*. Justitiële Informatiedienst.
- Kaplan, E. L., & Meier, P. (1958). Nonparametric estimation from incomplete observations. *Journal of the American statistical association*, 53(282), 457-481.
- Tollenaar, N. (2018). *De bruikbaarheid van tellingsmodellen voor recidivefrequentiegegevens*. WODC. Memorandum 2018-1.
- Verweij, S., & Weijters, G. (2020). *Recidive tijdens en na reclasseringstoezicht: Een onderzoek naar de uitvoering van reclasseringstoezicht en de samenhang met recidive*. Den Haag: WODC. Cahier 2020-20.
- Vink, M. E., & Diephuis, B. J. (2020). Berechting. In R.F. Meijer, S.W. van den Braak & R. Choenni (red.), *Criminaliteit en rechtshandhaving 2019: Ontwikkelingen en samenhangen* (pp. 45-51), WODC. Cahier 2020-16.
- Wartna, B. S. J. (2009). *In de oude fout: Over het meten van recidive en het vaststellen van het succes van strafrechtelijke interventies*. Boom Juridische uitgevers. Onderzoek en beleid 275.
- Wartna, B. S. J., Blom, M., & Tollenaar, N. (2011). *De WODC-recidivemonitor: 4e herziene versie*. WODC. Memorandum 2011-3.

Bijlage 1 Achtergrondkenmerken van schuldig verklaarde volwassenen en jeugdigen

Tabel B1.1 Achtergrondkenmerken van schuldig verklaarde volwassenen naar jaar van afdoening^a strafzaak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	135.363	137.405	142.424	137.245	136.359	126.888	117.463	110.558	109.268	101.601
Sekse										
Man	83%	83%	83%	82%	82%	82%	82%	82%	82%	83%
Vrouw	17%	17%	17%	18%	18%	18%	18%	18%	18%	17%
Leeftijd	<i>m</i> =34,9	<i>m</i> =35,2	<i>m</i> =35,2	<i>m</i> =35,3	<i>m</i> =35,7	<i>m</i> =36,1	<i>m</i> =36,3	<i>m</i> =36,3	<i>m</i> =36,4	<i>m</i> =36,4
12-17 jaar	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
18-24 jaar	29%	28%	28%	27%	26%	24%	24%	23%	23%	23%
25-29 jaar	15%	15%	15%	15%	15%	16%	16%	16%	16%	16%
30-39 jaar	22%	22%	22%	22%	22%	23%	23%	24%	25%	25%
40-49 jaar	19%	19%	19%	19%	19%	19%	19%	18%	18%	18%
50 jaar of ouder	15%	16%	16%	16%	17%	18%	19%	18%	18%	19%
Type delict^b										
Openbare orde ^c	10%	10%	10%	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%
Vermogen zonder geweld	25%	27%	27%	29%	29%	29%	30%	30%	29%	30%
Vermogen met geweld	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Geweld	15%	16%	17%	17%	18%	18%	18%	17%	16%	16%
Zeden	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Drugs	6%	6%	7%	7%	7%	7%	7%	8%	8%	7%
Verkeer WVV94	29%	27%	27%	27%	25%	24%	24%	24%	25%	25%
Overig	10%	11%	10%	9%	10%	10%	10%	10%	10%	10%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	135.363	137.405	142.424	137.245	136.359	126.888	117.463	110.558	109.268	101.601
Soort afdoening ^d										
Vrijheidsstraf ≤6 maanden	7%	7%	7%	8%	8%	9%	10%	10%	10%	11%
Vrijheidsstraf > 6 maanden	3%	3%	3%	3%	2%	2%	2%	2%	2%	3%
Werkstraf	19%	19%	19%	20%	20%	21%	21%	22%	21%	21%
Leerstraf	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Voorw. vrijheidsstraf	2%	2%	2%	3%	3%	3%	4%	4%	4%	4%
Geldstraf	57%	55%	52%	49%	45%	42%	40%	41%	41%	41%
Beleidssepot	6%	10%	13%	13%	17%	18%	19%	16%	19%	16%
Strafrechtelijk verleden	<i>m</i> =4,6	<i>m</i> =4,7	<i>m</i> =4,7	<i>m</i> =4,9	<i>m</i> =5,1	<i>m</i> =5,3	<i>m</i> =5,4	<i>m</i> =5,4	<i>m</i> =5,4	<i>m</i> =5,3
Geen eerdere contacten	38%	38%	37%	36%	36%	35%	35%	36%	37%	37%
1-2 eerdere contacten	26%	25%	25%	25%	25%	24%	24%	24%	23%	23%
3-4 eerdere contacten	12%	12%	12%	12%	12%	12%	12%	11%	11%	11%
5-10 eerdere contacten	14%	14%	14%	15%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
11-19 eerdere contacten	6%	6%	6%	7%	7%	7%	7%	8%	7%	8%
20 of meer eerdere contacten	5%	5%	5%	5%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Leeftijd 1e strafzaak	<i>m</i> =26,9	<i>m</i> =27,0	<i>m</i> =27,0	<i>m</i> =26,7	<i>m</i> =26,8	<i>m</i> =26,8	<i>m</i> =26,7	<i>m</i> =26,6	<i>m</i> =26,7	<i>m</i> =26,7
12-17 jaar	24%	24%	25%	26%	26%	26%	26%	26%	26%	25%
18-24 jaar	33%	33%	33%	32%	32%	32%	32%	32%	32%	32%
25-29 jaar	11%	11%	11%	11%	12%	12%	12%	12%	12%	12%
30-39 jaar	14%	14%	14%	14%	14%	14%	14%	14%	14%	15%
40-49 jaar	9%	9%	9%	9%	9%	9%	9%	8%	8%	8%
50 jaar of ouder	7%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één afgedane strafzaken binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.
- d Zwaarste afdoening binnen de strafzaak. De gehanteerde volgorde van zwaarte van zwaar naar licht is dezelfde als de volgorde in categorieën. Maatregelen en overige transacties zijn niet weergegeven omdat dit zeer kleine percentages betreft.

Tabel B1.2 Achtergrondkenmerken van schuldig verklaarde jeugdigen naar jaar van afdoening^a strafzaak

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	18.294	16.491	15.423	11.071	9.885	9.306	9.064	8.992	7.190	6.893
Sekse										
Man	81%	81%	81%	82%	82%	82%	83%	83%	85%	86%
Vrouw	18%	19%	19%	18%	18%	18%	17%	17%	15%	14%
Leeftijd	<i>m</i> =15,7	<i>m</i> =15,7	<i>m</i> =15,7	<i>m</i> =15,8	<i>m</i> =15,8	<i>m</i> =15,9	<i>m</i> =16,0	<i>m</i> =16,0	<i>m</i> =16,1	<i>m</i> =16,2
12 jaar	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	1%
13 jaar	7%	6%	7%	6%	6%	6%	5%	5%	4%	4%
14 jaar	13%	13%	13%	12%	13%	12%	12%	11%	10%	10%
15 jaar	19%	19%	19%	18%	19%	19%	18%	17%	18%	16%
16 jaar	25%	25%	25%	25%	24%	24%	24%	24%	24%	24%
17 jaar	28%	30%	28%	29%	29%	28%	28%	29%	29%	30%
18 jaar of ouder	5%	6%	6%	7%	8%	9%	12%	12%	13%	15%
Type delict^b										
Openbare orde ^c	24%	22%	22%	21%	20%	19%	19%	20%	19%	18%
Vermogen zonder geweld	34%	34%	33%	33%	34%	34%	34%	33%	32%	33%
Vermogen met geweld	4%	5%	7%	8%	7%	7%	6%	6%	8%	9%
Geweld	18%	19%	21%	22%	22%	22%	22%	21%	22%	21%
Zeden	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	1%	2%	2%
Drugs	1%	2%	2%	2%	3%	3%	3%	3%	3%	4%
Verkeer WVV94	6%	5%	5%	4%	4%	5%	6%	6%	5%	6%
Overig	11%	10%	9%	8%	9%	9%	9%	9%	9%	8%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	18.294	16.491	15.423	11.071	9.885	9.306	9.064	8.992	7.190	6.893
Soort afdoening ^d										
Vrijheidsstraf ≤6 maanden	5%	5%	5%	6%	5%	5%	5%	5%	7%	10%
Vrijheidsstraf > 6 maanden	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Werkstraf	63%	61%	57%	58%	51%	48%	47%	48%	47%	44%
Leerstraf	7%	6%	6%	6%	7%	7%	7%	6%	8%	9%
Voorw. vrijheidsstraf	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%
Geldstraf	12%	11%	8%	8%	7%	7%	7%	7%	7%	7%
Beleidssepot	7%	9%	17%	15%	24%	28%	28%	29%	26%	24%
Strafrechtelijk verleden	m=0,7	m=0,7	m=0,7	m=0,8	m=0,8	m=0,8	m=0,8	m=0,7	m=0,9	m=0,8
Geen eerdere contacten	66%	66%	67%	63%	64%	65%	66%	68%	65%	66%
1-2 eerdere contacten	25%	25%	25%	27%	26%	25%	24%	23%	24%	23%
3-4 eerdere contacten	6%	6%	6%	6%	7%	6%	6%	6%	7%	6%
5-10 eerdere contacten	3%	3%	3%	3%	4%	4%	4%	3%	4%	4%
11 of meer eerdere contacten	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Leeftijd 1e strafzaak	m=15,0	m=15,0	m=15,0	m=15,0	m=15,0	m=15,1	m=15,3	m=15,3	m=15,4	m=15,5
12 jaar	6%	6%	6%	6%	6%	5%	5%	4%	3%	3%
13 jaar	14%	13%	14%	14%	14%	13%	11%	11%	10%	9%
14 jaar	19%	20%	19%	19%	20%	19%	18%	18%	17%	16%
15 jaar	20%	20%	20%	21%	20%	21%	20%	20%	21%	19%
16 jaar	20%	20%	19%	19%	19%	20%	21%	21%	22%	22%
17 jaar	17%	18%	17%	17%	17%	17%	18%	20%	20%	21%
18 jaar of ouder	3%	3%	3%	4%	4%	5%	7%	7%	7%	9%

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één afgedane strafzaken binnen één jaar, is de eerste als uitgangspunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.
- d Zwaarste afdoening binnen de strafzaak. De gehanteerde volgorde van zwaarte van zwaar naar licht is dezelfde als de volgorde in categorieën. Maatregelen en overige transacties zijn niet weergegeven omdat dit zeer kleine percentages betreft.

Bijlage 2 Achtergrondkenmerken van ex-gedetineerde volwassenen en jeugdigen

Tabel B2.1 Achtergrondkenmerken van ex-gedetineerde volwassenen per jaar van uitstroom^a

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	30.521	31.088	29.916	30.787	32.148	29.116	25.224	23.227	22.639	22.661
Sekse										
Man	92%	91%	92%	91%	92%	92%	92%	92%	92%	92%
Vrouw	8%	9%	8%	9%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
Leeftijd bij uitstroom	<i>m</i> =34,3	<i>m</i> =34,4	<i>m</i> =34,6	<i>m</i> =34,9	<i>m</i> =35,5	<i>m</i> =35,6	<i>m</i> =35,8	<i>m</i> =35,8	<i>m</i> =36,0	<i>m</i> =36,0
Tot 20 jaar	5%	5%	5%	4%	3%	3%	3%	3%	2%	2%
20-24 jaar	19%	19%	19%	18%	17%	16%	16%	15%	15%	15%
25-29 jaar	17%	17%	17%	18%	18%	18%	18%	18%	18%	17%
30-39 jaar	27%	27%	27%	26%	27%	28%	29%	29%	30%	31%
40-49 jaar	21%	21%	21%	22%	22%	22%	21%	21%	21%	21%
50 jaar of ouder	11%	11%	12%	13%	14%	14%	14%	14%	14%	14%
Type delict^b										
Openbare orde ^c	7%	6%	6%	6%	5%	5%	6%	6%	7%	6%
Vermogen zonder geweld	29%	30%	30%	30%	28%	29%	35%	37%	37%	37%
Vermogen met geweld	7%	7%	7%	7%	6%	6%	6%	6%	6%	6%
Geweld	15%	15%	14%	13%	11%	11%	14%	14%	14%	15%
Zeden	2%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	2%	2%
Drugs	11%	10%	10%	9%	8%	8%	10%	10%	11%	12%
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	13%	12%	10%	8%	5%	3%	3%	3%	2%	12%
Overig (incl. overtredingen)	7%	7%	7%	5%	4%	4%	3%	3%	3%	6%
Onbekend/geen strafzaak	10%	12%	15%	22%	33%	32%	21%	19%	18%	6%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	30.521	31.088	29.916	30.787	32.148	29.116	25.224	23.227	22.639	22.661
Strafrechtelijk verleden	<i>m</i> =12,0	<i>m</i> =11,6	<i>m</i> =11,9	<i>m</i> =11,5	<i>m</i> =12	<i>m</i> =12,2	<i>m</i> =12,7	<i>m</i> =13,1	<i>m</i> =12,8	<i>m</i> =12,5
Geen eerdere contacten	13%	13%	13%	13%	12%	11%	11%	12%	12%	12%
1-2 eerdere contacten	16%	17%	16%	17%	17%	16%	15%	14%	15%	16%
3-4 eerdere contacten	14%	14%	13%	13%	13%	13%	12%	12%	12%	12%
5-10 eerdere contacten	24%	25%	25%	25%	25%	25%	26%	25%	24%	24%
11-19 eerdere contacten	16%	16%	16%	16%	16%	17%	18%	18%	18%	17%
20 of meer eerdere contacten	17%	17%	17%	16%	17%	18%	19%	20%	19%	19%
Leeftijd 1e strafzaak	<i>m</i> =21,9	<i>m</i> =21,9	<i>m</i> =21,9	<i>m</i> =22,0	<i>m</i> =22,0	<i>m</i> =22,0	<i>m</i> =21,9	<i>m</i> =21,7	<i>m</i> =21,9	<i>m</i> =22,0
12-17 jaar	42%	43%	43%	43%	42%	43%	44%	44%	44%	43%
18-24 jaar	30%	29%	30%	29%	29%	28%	28%	28%	28%	29%
25-29 jaar	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
30-39 jaar	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	11%	12%	12%
40-49 jaar	5%	5%	4%	5%	5%	5%	4%	4%	5%	5%
50 jaar of ouder	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
Verblijfsduur (in maanden)	<i>m</i> =3,7	<i>m</i> =3,7	<i>m</i> =3,8	<i>m</i> =3,6	<i>m</i> =3,3	<i>m</i> =3,4	<i>m</i> =3,6	<i>m</i> =3,8	<i>m</i> =3,9	<i>m</i> =3,9
Tot 2 weken	35%	36%	37%	39%	44%	43%	40%	38%	36%	36%
2 weken tot 1 maand	16%	16%	16%	16%	16%	17%	17%	18%	18%	18%
1 tot 2 maanden	14%	14%	13%	13%	12%	12%	13%	13%	14%	14%
2 tot 3 maanden	8%	7%	7%	7%	5%	6%	6%	6%	6%	6%
3 tot 6 maanden	12%	13%	12%	11%	9%	9%	10%	11%	11%	11%
6 tot 12 maanden	8%	8%	8%	7%	6%	6%	7%	7%	7%	7%
1 jaar of meer	8%	8%	8%	8%	7%	7%	7%	8%	8%	8%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	30.521	31.088	29.916	30.787	32.148	29.116	25.224	23.227	22.639	22.661
Regime bij uitstroom										
Huis van Bewaring	39%	33%	30%	32%	28%	25%	28%	27%	27%	28%
Gesloten gevangenis	46%	50%	55%	53%	60%	64%	59%	59%	58%	56%
Gevangenis beperkte beveiliging	4%	5%	4%	3%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Gevangenis zeer beperkte beveiliging	1%	1%	1%	1%	0%	1%	1%	1%	1%	1%
Zorg setting	2%	5%	6%	6%	5%	5%	7%	8%	8%	9%
Extramuraal: Penitentiair Programma	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	5%	4%
Extramuraal: Elektronische Detentie	3%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één detentie binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Tabel B2.2 Achtergrondkenmerken van ex-gedetineerde jeugdigen per jaar van uitstroom^a

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	2.025	1.756	1.559	1.175	1.141	1.087	1.106	1.089	1.355	1.542
Sekse										
Man	94%	94%	95%	95%	95%	95%	96%	96%	94%	95%
Vrouw	6%	6%	5%	5%	5%	5%	4%	4%	6%	5%
Leeftijd bij uitstroom	<i>m</i> =16,8	<i>m</i> =16,8	<i>m</i> =16,7	<i>m</i> =16,9	<i>m</i> =17,3	<i>m</i> =17,7	<i>m</i> =17,6	<i>m</i> =17,7	<i>m</i> =17,9	<i>m</i> =17,7
15 jaar of jonger	18%	20%	20%	17%	17%	12%	13%	12%	12%	14%
16 tot 18 jaar	59%	58%	58%	56%	46%	41%	42%	41%	33%	35%
18 jaar of ouder	23%	22%	22%	28%	37%	47%	45%	47%	55%	51%
Type delict ^b										
Openbare orde ^c	11%	9%	10%	8%	6%	6%	7%	7%	8%	7%
Vermogen zonder geweld	27%	24%	26%	24%	24%	27%	29%	28%	23%	23%
Vermogen met geweld	34%	37%	41%	39%	42%	40%	39%	36%	32%	33%
Geweld	13%	16%	11%	15%	14%	13%	12%	14%	12%	12%
Zeden	4%	4%	3%	3%	3%	4%	3%	4%	4%	2%
Overig (incl. overtredingen)	7%	6%	7%	7%	6%	6%	7%	9%	13%	12%
Onbekend	5%	4%	2%	4%	6%	4%	3%	3%	9%	10%
Strafrechtelijk verleden	<i>m</i> =3,4	<i>m</i> =3,3	<i>m</i> =3,3	<i>m</i> =3,6	<i>m</i> =3,9	<i>m</i> =4,4	<i>m</i> =4,1	<i>m</i> =4,1	<i>m</i> =4,1	<i>m</i> =3,8
Geen eerdere contacten	28%	28%	27%	26%	24%	23%	26%	29%	28%	31%
1-2 eerdere contacten	33%	33%	35%	32%	32%	27%	30%	29%	30%	29%
3-4 eerdere contacten	21%	21%	20%	21%	18%	20%	19%	16%	18%	19%
5-10 eerdere contacten	18%	17%	17%	19%	23%	27%	21%	23%	21%	18%
11 of meer eerdere contacten	1%	2%	1%	2%	3%	4%	4%	4%	4%	3%
Leeftijd 1e strafzaak	<i>m</i> =14,6	<i>m</i> =14,5	<i>m</i> =14,5	<i>m</i> =14,5	<i>m</i> =14,7	<i>m</i> =14,8	<i>m</i> =15,0	<i>m</i> =15,2	<i>m</i> =15,4	<i>m</i> =15,5
15 jaar of jonger	72%	70%	73%	72%	69%	70%	61%	59%	56%	53%
16 tot 18 jaar	25%	26%	25%	24%	25%	22%	29%	28%	29%	31%
18 jaar of ouder	4%	3%	3%	4%	6%	8%	10%	13%	15%	16%

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	2.025	1.756	1.559	1.175	1.141	1.087	1.106	1.089	1.355	1.542
Verblijfsduur (in maanden)	<i>m</i> =5,6	<i>m</i> =5,5	<i>m</i> =5,1	<i>m</i> =5,6	<i>m</i> =6,3	<i>m</i> =6,6	<i>m</i> =4,5	<i>m</i> =3,6	<i>m</i> =3,2	<i>m</i> =3,1
Tot 2 weken	33%	33%	30%	31%	26%	27%	29%	29%	30%	31%
2 weken tot 1 maand	14%	13%	14%	12%	13%	12%	11%	15%	19%	16%
1 tot 2 maanden	19%	17%	19%	20%	19%	19%	21%	18%	19%	20%
2 tot 3 maanden	9%	9%	10%	8%	10%	9%	9%	9%	10%	9%
3 tot 6 maanden	12%	13%	12%	13%	12%	14%	14%	16%	12%	15%
6 tot 12 maanden	5%	6%	7%	6%	8%	7%	8%	6%	5%	6%
1 jaar of meer	9%	9%	8%	10%	12%	12%	6%	5%	5%	3%
Uitstroomtitel										
Voorlopige hechtenis	69%	71%	72%	68%	68%	66%	73%	67%	60%	64%
Jeugddetentie	23%	22%	22%	25%	20%	22%	21%	27%	34%	31%
Strafrechtelijke maatregel	8%	7%	6%	7%	8%	11%	5%	6%	5%	5%

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één detentie binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare ordedelicten.

Bijlage 3 Achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte en ex-ondertoezichtgestelde volwassenen

Tabel B3.1 Achtergrondkenmerken van ex-werkgestrafte volwassenen per jaar waarin de werkstraf werd beëindigd^a

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	26.398	27.299	27.922	30.092	27.090	25.922	25.145	25.974
Sekse								
Man	85%	84%	83%	83%	84%	84%	85%	85%
Vrouw	15%	16%	17%	17%	16%	16%	15%	15%
Leeftijd bij einde werkstraf	<i>m</i> =34,7	<i>m</i> =34,8	<i>m</i> =35,2	<i>m</i> =35,7	<i>m</i> =35,9	<i>m</i> =36,1	<i>m</i> =36,5	<i>m</i> =36,5
Tot 20 jaar	4%	4%	3%	3%	3%	3%	2%	3%
20-24 jaar	22%	22%	21%	19%	18%	17%	17%	16%
25-29 jaar	17%	17%	17%	18%	18%	17%	17%	17%
30-39 jaar	23%	23%	24%	24%	26%	26%	26%	28%
40-49 jaar	21%	21%	20%	20%	20%	20%	19%	19%
50 jaar of ouder	13%	14%	15%	16%	16%	17%	18%	18%
Type delict^b								
Openbare orde ^c	11%	11%	10%	10%	9%	9%	9%	9%
Vermogen zonder geweld	33%	34%	35%	35%	36%	34%	33%	31%
Vermogen met geweld	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	1%
Geweld	24%	23%	22%	22%	21%	21%	21%	20%
Zeden	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Drugs	8%	9%	10%	10%	11%	11%	11%	10%
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	14%	15%	15%	14%	15%	16%	17%	21%
Overig (incl. overtredingen)	5%	5%	5%	5%	6%	6%	6%	6%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	26.398	27.299	27.922	30.092	27.090	25.922	25.145	25.974
Strafrechtelijk verleden	<i>m</i> =7,0	<i>m</i> =6,9	<i>m</i> =7,0	<i>m</i> =7,2	<i>m</i> =7,3	<i>m</i> =7,3	<i>m</i> =7,4	<i>m</i> =7,5
Geen eerdere contacten	19%	19%	18%	18%	18%	18%	19%	19%
1-2 eerdere contacten	25%	25%	25%	24%	24%	24%	24%	23%
3-4 eerdere contacten	16%	16%	16%	16%	15%	15%	15%	15%
5-10 eerdere contacten	22%	22%	23%	23%	23%	23%	23%	23%
11-19 eerdere contacten	10%	10%	10%	11%	11%	12%	12%	12%
20 of meer eerdere contacten	8%	8%	8%	8%	8%	9%	9%	9%
Leeftijd eerste strafzaak	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,3	<i>m</i> =23,4	<i>m</i> =23,3
12-17 jaar	37%	36%	37%	37%	37%	37%	37%	38%
18-24 jaar	33%	33%	32%	32%	32%	32%	32%	32%
25-29 jaar	10%	10%	9%	10%	10%	10%	10%	10%
30-39 jaar	10%	11%	11%	10%	11%	11%	11%	11%
40-49 jaar	6%	6%	6%	6%	6%	6%	6%	5%
50 jaar of ouder	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Vonnis aantal uren werkstraf	<i>m</i> =68	<i>m</i> =68	<i>m</i> =65	<i>m</i> =66	<i>m</i> =68	<i>m</i> =67	<i>m</i> =68	<i>m</i> =68
Maximaal 20 uur	6%	6%	7%	8%	8%	8%	9%	9%
20 - 40 uur	27%	28%	31%	30%	29%	29%	28%	27%
40 - 80 uur	36%	35%	33%	33%	32%	33%	32%	33%
80 - 160 uur	23%	23%	21%	22%	22%	22%	23%	23%
Meer dan 160 uur	8%	8%	7%	7%	8%	7%	8%	8%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	26.398	27.299	27.922	30.092	27.090	25.922	25.145	25.974
Uitvoering werkstraf								
Individueel bij een externe organisatie	56%	59%	55%	56%	58%	59%	60%	62%
Groepsproject Reclassering Nederland	43%	41%	45%	44%	42%	41%	40%	38%
Afronding werkstraf								
Voortijdige negatieve beëindiging	6%	6%	6%	7%	7%	8%	8%	9%
Voltooid	94%	94%	94%	93%	93%	92%	92%	91%

Noot: *N* =aantal personen; *m*=gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één beëindigde werkstraf binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare orde.

Tabel B3.2 Achtergrondkenmerken van ex-ondertoezichtgestelde volwassenen per jaar waarin het toezicht werd beëindigd^a

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	9.666	9.390	10.099	10.450	10.297	10.232	10.134	9.741
Sekse								
Man	91%	90%	90%	89%	89%	88%	88%	88%
Vrouw	9%	10%	10%	11%	11%	12%	12%	12%
Leeftijd bij einde toezicht	<i>m</i> =35,4	<i>m</i> =35,4	<i>m</i> =36,0	<i>m</i> =36,2	<i>m</i> =36,7	<i>m</i> =37,2	<i>m</i> =37,3	<i>m</i> =37,8
Tot 20 jaar	3%	2%	2%	2%	2%	2%	2%	2%
20-24 jaar	21%	21%	20%	19%	17%	16%	15%	14%
25-29 jaar	15%	16%	17%	16%	17%	17%	17%	16%
30-39 jaar	25%	24%	25%	25%	26%	26%	27%	28%
40-49 jaar	23%	22%	22%	21%	22%	22%	21%	22%
50 jaar of ouder	14%	14%	15%	16%	17%	18%	18%	19%
Type delict^b								
Openbare orde ^c	8%	8%	7%	8%	7%	7%	8%	8%
Vermogen zonder geweld	22%	22%	24%	25%	27%	27%	30%	28%
Vermogen met geweld	11%	12%	12%	11%	11%	10%	9%	9%
Geweld	40%	40%	39%	37%	36%	36%	34%	35%
Zeden	5%	6%	5%	5%	5%	5%	5%	5%
Drugs	8%	7%	8%	9%	8%	9%	10%	10%
Verkeer WVV94 (incl. overtredingen)	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Overig (incl. overtredingen)	2%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%
Onbekend	4%	4%	3%	3%	3%	2%	2%	3%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
N=	9.666	9.390	10.099	10.450	10.297	10.232	10.134	9.741
Strafrechtelijk verleden	<i>m=10,8</i>	<i>m=10,5</i>	<i>m=10,8</i>	<i>m=10,5</i>	<i>m=11,1</i>	<i>m=10,9</i>	<i>m=11,0</i>	<i>m=11,2</i>
Geen eerdere contacten	13%	12%	13%	13%	12%	12%	12%	12%
1-2 eerdere contacten	19%	19%	18%	18%	18%	19%	18%	17%
3-4 eerdere contacten	14%	16%	14%	15%	14%	14%	13%	14%
5-10 eerdere contacten	24%	25%	25%	26%	25%	25%	25%	25%
11-19 eerdere contacten	15%	14%	15%	14%	15%	15%	16%	16%
20 of meer eerdere contacten	15%	14%	15%	14%	15%	15%	15%	16%
Leeftijd 1e strafzaak	<i>m=22,3</i>	<i>m=22,2</i>	<i>m=22,4</i>	<i>m=22,4</i>	<i>m=22,3</i>	<i>m=22,5</i>	<i>m=22,4</i>	<i>m=22,4</i>
12-17 jaar	45%	45%	45%	45%	45%	44%	45%	44%
18-24 jaar	28%	29%	28%	28%	29%	29%	28%	30%
25-29 jaar	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%	8%
30-39 jaar	9%	9%	9%	9%	10%	10%	10%	9%
40-49 jaar	6%	5%	6%	6%	5%	6%	5%	5%
50 jaar of ouder	4%	3%	4%	4%	4%	4%	4%	4%
Titel start toezicht								
Voorwaardelijke schorsing preventieve hechtenis	14%	16%	21%	21%	21%	22%	23%	22%
Voorwaardelijk sepot of transactie	7%	9%	13%	14%	13%	11%	11%	11%
(Gedeeltelijk) voorwaardelijke veroordeling	65%	61%	51%	50%	52%	51%	52%	53%
Detentiefasering of v.i.	10%	10%	10%	10%	10%	10%	9%	9%
Overig ^d	4%	4%	4%	5%	5%	6%	6%	5%

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<i>N</i> =	9.666	9.390	10.099	10.450	10.297	10.232	10.134	9.741
Duur toezicht								
Maximaal één jaar	28%	27%	28%	28%	28%	28%	27%	26%
Eén tot twee jaar	42%	39%	38%	37%	36%	34%	36%	36%
Twee tot drie jaar	22%	25%	23%	24%	22%	22%	20%	23%
Meer dan drie jaar	7%	9%	11%	12%	14%	16%	17%	16%
Afronding toezicht								
Voortijdige negatieve beëindiging	22%	18%	18%	16%	16%	16%	17%	17%
Voltooid ^e	78%	82%	82%	84%	84%	84%	83%	83%

Noot: *N* = aantal personen; *m* = gemiddelde. In verband met missende waarden tellen de kolompercentages niet altijd op tot 100%.

- a Bij meer dan één beëindigde toezicht binnen één jaar, is de eerste als uitgangpunt gekozen.
- b Zwaarste delict binnen de strafzaak. Meerdere delicten kunnen voorkomen. De gehanteerde volgorde van zwaarte (van zwaarst naar lichtst) is: geweld, zeden, vermogen met geweld, vermogen zonder geweld, vernieling, lichte agressie en openbare orde, drugs, verkeer en overig.
- c Vernieling, lichte agressie en openbare orde.
- d Waaronder strafrechtelijke maatregelen, zoals ISD, tbs of de PIJ-maatregel.
- e Voltooid en voortijdig positief beëindigde toezichten.

Het Wetenschappelijk Onderzoek-
en Datacentrum (WODC) is het
kennisinstituut voor de rechtsstaat.
Het WODC doet zelf onafhankelijk
wetenschappelijk onderzoek of laat
dit doen door erkende instituten en
universiteiten, ter ondersteuning
van beleid en uitvoering.

Meer informatie:

www.wodc.nl